

BioEcologie B.V.Dreef 2A
4401 EC Yerseke

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Besluit op de aanvraag omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor de renovatie van het stadhuis van Middelburg	817381		

Middelburg, 16 juli 2026

Geachte heer of mevrouw,

Op 23 februari 2026 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U vraagt, namens de gemeente Middelburg (hierna: uw cliënt), een omgevingsvergunning aan voor een flora- en fauna-activiteit (hierna: vergunning) als bedoeld in artikel 5.1 lid 2, onder g, Omgevingswet (hierna: Ow).

Uw cliënt vraagt vergunning aan van het verbod als bedoeld in artikel 11.46 lid 1 sub b van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) om de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) opzettelijk te verstoren. Deze vergunning wordt aangevraagd op grond van artikel 8.74k lid 1 sub b onder 3° van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De vergunning wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2026 tot en met 31 december 2027.

De vergunning heeft betrekking op de renovatie van het stadhuis in Middelburg. Het gaat concreet om het vervangen van de regenpijp nabij de aangetroffen zomerverblijfplaats. De vergunning wordt aangevraagd voor het verstoren van vleermuizen; er is geen sprake van fysieke aantasting van de zomerverblijfplaats of de invliegopening.

De ontvangst van deze aanvraag is op 9 maart 2026 bevestigd. In deze brief maken wij u onze beslissing op uw aanvraag bekend.

BESLUIT FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT MET ZAAKNUMMER: 817381

Wij besluiten:

- I. Aan uw cliënt de aangevraagde vergunning van het verbod als bedoeld in artikel 11.46 lid 1 sub b van het Bal om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren, **te verlenen**. De vergunning wordt verleend op grond van artikel 8.74k lid 1 sub b onder 3° van het Bkl in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
- II. De voorschriften in onderdeel 1 te verbinden aan deze vergunning.

- III. Dat de vergunning mag worden gebruikt voor de renovatie van de stadhuis in Middelburg, bijlage 2. Concreet gaat het om verstoring van vleermuizen tijdens het vervangen van de regenpijp nabij de aangetroffen zomerverblijfplaats.
- IV. Dat de vergunning geldig is van 1 september 2026 tot en met 31 december 2028.
- V. De volgende documenten deel uit te laten maken van het voorgenomen besluit:
 - a. DSO-verzoek van 23 februari 2026, ons kenmerk: 01-817381;
 - b. Bijlagen bij de aanvraag zoals aangeleverd op 23 februari 2026:
 - i. Quicksan opgesteld door BioEcologie, 23 augustus 2024, ons kenmerk: 02-817381;
 - ii. Aanvullend onderzoek opgesteld door BioEcologie, 18 juli 2026, ons kenmerk: 03-817381;
 - iii. Activiteitenplan opgesteld door BioEcologie, 30 januari 2026, ons kenmerk: 04-817381.
 - c. Aanvullende gegevens, zoals ontvangen op 24 maart 2026:
 - i. Beantwoording van de vragen, ons kenmerk: 05-817381.
 - d. Zienswijze:
 - i. Aangepaste activiteitenplan, zoals ontvangen op 28 mei 2026, ons kenmerk: 06-817381;
 - ii. Definitieve activiteitenplan, zoals ontvangen op 24 juni 2026, ons kenmerk: 07-817381.

Alle relevante wet- en regelgeving waar dit besluit op is gebaseerd en waaraan is getoetst vindt u in bijlage 1.

Leest u vooral onderdeel 1 zorgvuldig door, hierin staan de voorschriften die wij aan de vergunning verbinden. Het is belangrijk dat u zich houdt aan deze voorschriften. Doet u dit niet, dan kunnen we de vergunning intrekken of wijzigen. Dit staat in artikelen 18.10 lid 1 en 4 van de Ow. De motivering van dit besluit vindt u in onderdeel 2 'Overwegingen'.

Wilt u tijdens de looptijd van de vergunning iets veranderen aan de uitvoering van uw ingreep? Neem dan altijd contact met ons op voordat u veranderingen doorvoert. Wij helpen u dan inschatten of de gewenste verandering past binnen uw vergunning. U kunt ons bereiken via het e-mailadres natuurbescherming@zeeland.nl. Noem hierbij altijd het zaaknummer.

Controleer of overige regelgeving van toepassing is

Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de artikelen met betrekking tot het onderdeel flora- en fauna-activiteiten van de Ow, het Bal en het Bkl. Het kan zijn dat u voor het uitvoeren van uw ingreep ook een andere vergunning nodig heeft. Bijvoorbeeld volgens andere onderdelen van de Ow. Denk ook aan regelgeving van andere overheden zoals de gemeente of het waterschap. U bent zelf verantwoordelijk om te controleren of andere wet- en regelgeving van toepassing is.

Tot slot moet u altijd voldoen aan de zorgplichten voor natuur. Dat betekent dat u moet voorkomen dat uw ingreep schade aanricht aan beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Hierbij kunt u denken aan de volgende voorbeelden:

- Vermijd of minimaliseer gebruik van verlichting.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,
Namens deze,

Unitmanager Natuurbescherming

Bijlagen:

1. Van toepassing zijnde artikelen uit stelsel Omgevingswet;

2. Luchtfoto's van het plangebied, locatie van de zomerverblijfplaats en locaties van de vleermuiskasten;
3. Invulformulier logboek;
4. Eisen voor tijdelijke en definitieve voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis.

Kopie aan: RUD-Zeeland, groenewetten@rud-zeeland.nl

Rechtsmiddelen

Belanghebbenden kunnen schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit bij: Gedeputeerde Staten van Zeeland, t.a.v. de secretaris van de commissie voor bezwaarschriften, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg.

In het bezwaarschrift neemt u ten minste op: uw naam en adres, de dagtekening van het bezwaarschrift, tegen welk besluit u bezwaar maakt en waarom. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend.

U moet het bezwaarschrift indienen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending. Overschrijding van de inzendtermijn kan ertoe leiden dat met uw bezwaren geen rekening wordt gehouden. Als u overweegt bezwaar te maken, kunt u een informatiefolder aanvragen op telefoonnummer 0118-631000. U kunt de informatie ook downloaden via [Bezwaar maken](#).

Wij wijzen u erop dat het bezwaar niet de werking van het besluit schorst. U kunt een verzoek doen tot het treffen van een voorlopige voorziening. U richt het verzoek aan de voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland-West-Brabant, locatie Breda, team bestuursrecht, Postbus 90006, 4800 PA Breda. Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd.

Onderdeel 1. VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. Voer de ingreep uit volgens de beschrijving in de vergunningaanvraag en de bijlagen bij deze aanvraag.
2. De initiatiefnemer en alle partijen die de werkzaamheden uitvoeren moeten op de hoogte zijn van de volgende zaken:
 - De vergunning;
 - De vergunningsvoorschriften;
 - De wijze waarop de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

Houdt een logboek bij (bijlage 3) om dit vast te leggen. Dit moet op verzoek worden getoond aan de inspecteurs van de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (hierna: RUD-Zeeland).

De vergunning, inclusief alle bijbehorende bijlagen en het logboek, moet tijdens de uitvoering van de werkzaamheden op het plangebied aanwezig zijn.

3. De ecologisch deskundige zal aanwijzingen geven over de uitvoering van de werkzaamheden die voor verstoring kunnen zorgen voor de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Hij/zij is altijd oproepbaar tijdens de werkzaamheden. Hij/zij legt zijn/haar aanwijzingen vast in het logboek. Hij/zij legt ook vast hoe hier uitvoering aan wordt gegeven.

Het bevoegd gezag gebruikt de volgende definitie van een ecologisch deskundige:

- Een persoon die expertise heeft met de situatie en soorten waarover hij/zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden;
 - Hij/zij heeft minimaal 3 jaar aantoonbare ervaring met het uitvoeren van soortgericht onderzoek, eventueel onder begeleiding van een ervaren ecologisch deskundige.
4. Worden tijdens de controle of tijdens de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen, stop dan met uw werkzaamheden ter plaatse.

Neem contact op met het bevoegd gezag, Provincie Zeeland om te overleggen hoe met deze soorten om te gaan. Dit kan via het e-mailadres natuurbescherming@zeeland.nl. Dit geldt voor andere beschermde soorten, dan waarvoor de vergunning is verleend.
 5. Voordat u start met de werkzaamheden moet u bij de RUD-Zeeland melden wanneer u begint. Doe dit minimaal twee weken vooraf. U doet dit via het e-mailadres handhaving.groen@rud-zeeland.nl. Noem in uw contact steeds het zaaknummer. U kunt dit zaaknummer vinden bovenaan de brief.
 6. Binnen twee dagen nadat u klaar bent met de werkzaamheden moet u dit melden bij de RUD-Zeeland via handhaving.groen@rud-zeeland.nl. Noem in uw contact steeds het zaaknummer. U kunt dit zaaknummer vinden bovenaan de brief.

Stuur de volgende documenten mee met de melding:

- Het logboek;
 - i. Een onderbouwing (met foto's) van de genoemde eisen voor de vleermuiskasten voor de gewone dwergvleermuis (bijlage 4, voorschrift 7 en 8).

Voorschriften gewone dwergvleermuis – alternatieve verblijfplaatsen

7. Realiseer **voorafgaand** aan de start van de werkzaamheden minimaal vier alternatieve zomerverblijfplaatsen van het type 'VK WS 01' van Vivara Pro of vergelijkbaar. De locaties van deze tijdelijke vleermuiskasten is opgenomen in bijlage 2.

Laat de alternatieve zomerverblijfplaatsen minimaal drie maanden hangen in het vleermuisactieve seizoen (1 april tot en met 31 oktober daaropvolgend). Deze drie maanden gelden als gewenningsperiode.

Controleer de functionaliteit van de zomerverblijfplaatsen én repareer deze kasten als dat nodig is. Verwijder ook eventuele takken die de aanvliegroute blokkeren. Het onderhoud en indien nodig de reparatie mogen alleen plaats vinden in de periode 1 november tot en met 31 maart daaropvolgend.

8. De ecologisch deskundige bepaald de locaties van de alternatieve verblijfplaatsen. Zorg dat de tijdelijke zomerverblijfplaatsen voldoen aan de in bijlage 4 genoemde eisen. De ecologisch deskundige moet dit onderbouwen met foto's. De ecologisch deskundige legt de onderbouwing vast in het logboek.
9. De onderhoudsplicht van de tijdelijke vleermuiskasten (voorschrift 7 en 8) vervalt tot na de uitvoering van de werkzaamheden.

Eventueel kunnen de tijdelijke vleermuiskasten dan worden verwijderd. Dit kan alleen als:

- De ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen op dat moment niet wordt gebruikt door de gewone dwergvleermuis.

Voorschriften gewone dwergvleermuis - werkwijze

10. De verblijfplaats blijft te allen tijde behouden. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd die invloed hebben op de invliegopening of de directe omgeving van de invliegopening met een straal van 10 centimeter rondom de invliegopening, zoals bijvoorbeeld herstel van voeg- of metselwerk. Het vervangen van de regenpijp heeft geen effect op de invliegopening en kan dichters dan 10 centimeter bij de invliegopening uitgevoerd worden, indien nodig.
11. Voer de verstorende werkzaamheden uit tot buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis.

- De verstorende werkzaamheden mogen **niet** plaatsvinden:
 - i. in de periode van winterslaap (15 november tot en met 15 maart daaropvolgend). Zie ook onderstaande natuurkalender.
- De verstorende werkzaamheden mogen **wel** plaatsvinden:
 - 1. In de periode aan de randen van de winterslaap (1-15 november én 15-30 maart) als:
 - De temperatuur tot één uur na zonsondergang hoger is dan 10 °C;
 - Er geen harde wind is van meer dan 5 Bft;
 - Er geen regen is (maximaal motregen);
 - De ecologisch deskundige heeft beoordeeld dat de vleermuizen nog actief zijn. Dit wordt vastgelegd in het logboek.
 - 2. In de actieve periode vanaf 1 april tot en met 31 oktober daaropvolgend.

De betrokken ecologisch deskundige bepaalt de meest geschikte periode voor de uitvoering van de verstorende werkzaamheden en legt dit vast in het logboek.

Tabel 1: Natuurkalender gewone dwergvleermuis

[illegible]

Onderdeel 2. OVERWEGINGEN

A. Weergave van de feiten

A1. Vergunningsaanvraag

Uw cliënt vraagt vergunning aan van het verbod om de gewone dwergvleermuis te verstoren. Deze vergunning wordt aangevraagd in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Uw cliënt is voornemens om de stadhuis van Middelburg te renoveren. De ingreep wordt uitgebreider beschreven in het activiteitenplan (ons kenmerk: 04-817381).

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer: 817381.

Uw aanvraag van 23 februari 2026 was niet compleet. Daarom hebben wij u op 9 maart 2026 gevraagd om voor 25 maart 2026 de aanvraag aan te vullen.

De termijn voor het nemen van het besluit is tijdelijk opgeschort vanaf de dag na het verzoek om aanvullende gegevens.

Wij ontvingen de aanvullende gegevens op 24 maart 2026. Vanaf dat moment was de aanvraag compleet en dus konden we de aanvraag verder in behandeling nemen.

A2. Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten (hierna: GS) van Zeeland zijn het bevoegd gezag. De aangevraagde ingreep heeft geen nadelige gevolgen voor dier- of plantensoorten die zich bevinden in een andere provincie. Advies van GS van andere provincies is daarom niet aan de orde bij dit besluit.

A3. Procedure

Op de aanvraag is de reguliere procedure uit hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing.

Wij hebben u in het kader van artikel 4:7 lid 1 Awb tot en met 28 mei 2026 in de gelegenheid gesteld om mondeling of schriftelijk uw zienswijze met betrekking tot het voorgenomen besluit bij ons naar voren te brengen.

Van het besluit tot het al dan niet verlenen van een vergunning zal mededeling worden gedaan op <http://www.officielebekendmakingen.nl>.

Tegen dit besluit staat bezwaar open zoals onder "Rechtsmiddelen" is aangegeven.

B. Toetsing

B1. Waar toetsen en beoordelen wij de aanvraag op?

Wij toetsen aan de artikelen van het onderdeel flora- en fauna-activiteiten van de Ow, het Bal en het Bkl. Ook toetsen wij de aanvraag aan het provinciale beleid voor de soortenbescherming.

GS verlenen voor de ingreep alleen een vergunning, wanneer uit het aanvraagformulier en de daarbij behorende stukken de zekerheid is verkregen dat de ingreep voldoet aan de voorwaarden waarop een vergunning kan worden verleend.

Naar ons oordeel bevat uw vergunningsaanvraag en de daarbij gevoegde stukken, de benodigde objectieve informatie om de voorgenomen ingreep te kunnen beoordelen.

B2. Beoordeling van het wettelijk kader

Er moet beoordeeld worden of er voldoende is aangetoond dat:

1. Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
2. Er een wettelijk belang is;
3. De ingreep geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

1) Er bestaan geen andere bevredigende oplossingen

Er moet worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) bestaat dan het uitvoeren van de door uw cliënt geplande ingreep. Hierbij moet duidelijk worden gemaakt dat de mogelijke alternatieven niet leiden tot minder schade aan de gewone dwergvleermuis.

Aanvraag:

In de beantwoording van de vragen (ons kenmerk: 05-817381) geeft u het volgende aan: “er is geen alternatief omdat de restauratie locatie gebonden is (aan een monumentaal pand) en er technisch geen haalbaar alternatief voorhanden is.”

Onze reactie:

In de alternatievenafweging geeft u aan dat er geen alternatieve locatie bestaat, omdat de restauratie locatiegebonden is. Het is duidelijk dat als een andere locatie gerestaureerd wordt, dat het stadhuis niet verbeterd wordt.

U geeft verder aan dat er geen technisch haalbaar alternatief is voor de voorgenomen ingreep. U beschrijft echter niet naar welke alternatieven gekeken is en waarom deze alternatieven technisch niet haalbaar zijn. U geeft bijvoorbeeld niet aan of het mogelijk is om de verblijfplaats te ontzien bij de werkzaamheden. Misschien is het mogelijk om de werkzaamheden rondom de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangepast uit te voeren, zodat de verblijfplaats behouden blijft. Zie ook paragraaf 3) gunstige staat van instandhouding.

De vergunning wordt aangevraagd voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis. Het is op basis van de aangeleverde documenten niet duidelijk of de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis inmiddels verdwenen is, of de verblijfplaats zal verdwijnen of dat de verblijfplaats behouden kan blijven. Ook kan daardoor niet worden beoordeeld of de verblijfplaats wordt verstoord of niet. Het is op dit moment niet duidelijk of de werkzaamheden leiden tot het verstoren van de gewone dwergvleermuis of niet. Het is niet duidelijk of er een betere werkwijze is, waarbij de verstoring mogelijk voorkomen wordt. Ook wordt er niet gesproken of een andere planning, dan de voorgenomen planning, beter is voor de gewone dwergvleermuis.

Conclusie:

U heeft niet duidelijk gemaakt waarom er geen andere alternatieve bevredigende oplossing is die geen of minder effect heeft op de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Daarom moet de vergunning geweigerd worden.

2) Wettelijk belang

De vergunning voor de gewone dwergvleermuis wordt aangevraagd in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aanvraag:

In de beantwoording van de vragen (ons kenmerk: 05-817381) geeft u het volgende aan: “het wettelijk belang is het behoud van het cultureel erfgoed en de veiligheid van het gebouw.” In het vleermuisonderzoek (ons kenmerk: 03-817381) wordt aangegeven dat er netten boven het binnenplein zijn gespannen om vallende broksteden van de bebouwing op te vangen.

Onze reactie: De vergunning wordt aangevraagd (volgens het aanvraagformulier, ons kenmerk: 01-817381) in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of

andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Uw onderbouwing is dat de ingreep nodig is voor het behoud van het cultureel erfgoed en de veiligheid van het stadhuis. Er wordt niet beschreven op welke manier het behoud van het cultureel erfgoed bijdraagt aan de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang.

Voor wat betreft de veiligheid geeft u als onderbouwing dat de ingreep nodig is vanwege de veiligheid van het gebouw. Er zijn netten gespannen boven het om vallende broksteden van de bebouwing op te vangen. U geeft aan dat deze netten zijn gespannen voor de veiligheid.

Echter, u heeft onvoldoende onderbouwd waarom de restauratiewerkzaamheden (dus niet het plaatsen van de netten) van het gebouw nodig zijn in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang. Ook is geen bronvermelding bijgevoegd waaruit zou blijken dat er sprake zou zijn van gevaarlijke situaties in huidige staat.

Conclusie:

U heeft niet duidelijk gemaakt waarom de voorgenomen ingreep noodzakelijk is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

3) Gunstige staat van instandhouding

Er moet worden aangetoond dat door het uitvoeren van de ingreep geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Aanvraag:

Nader onderzoek:

Tijdens het veldbezoek op 22 augustus 2024 is de zomerverblijfplaats met 10 tot 25 individuen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld op de binnenplaats. Het is niet duidelijk waar de verblijfplaats precies is waargenomen. Tijdens dit veldbezoek is geconstateerd dat er een net hangt over de binnenplaats. Door dit net waren de vleermuizen opgesloten en konden de vleermuizen niet weg. Tijdens het veldbezoek op 9 september 2024 is gebruik van de verblijfplaats niet meer vastgesteld. Over de periode half augustus tot en met september 2024 werden tijdens de bezoeken regelmatig dode vleermuizen aangetroffen. In totaal zijn zeker 15 vleermuizen dode vleermuis waargenomen. Navraag bij het aanwezige personeel bevestigt dat er meerdere malen dode vleermuizen zijn gesignaleerd. Tijdens het veldbezoek op 5 juni 2025 is geconstateerd dat het gebouw voor de helft is bedekt met gaas en netten. Er zijn geen waarnemingen gedaan die wijzen op een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is het stadhuis.

In het nader onderzoek wordt de volgende conclusie getrokken: 'de uiteindelijke conclusie kan dan ook getrokken worden dat het vastgestelde grote zomerverblijf inmiddels niet meer aanwezig is op de binnenplaats'.

Activiteitenplan:

In het activiteitenplan (ons kenmerk: 04-817381) staat beschreven dat in het plangebied één grote zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is. Deze grote zomerverblijfplaats wordt gebruikt door 10 tot 25 individuen. De precieze invulling van de restauratiewerkzaamheden zijn niet beschreven in het activiteitenplan, want deze waren op moment van schrijven nog niet bekend.

In het activiteitenplan staat dat de voorgenomen restauratie kan leiden tot verstoring of vernietiging van de grote zomerverblijfplaats. Een nadere onderbouwing hiervan is niet gegeven.

In het onderzoeksrapport (ons kenmerk: 03-817381) op pagina 21 staat de rode cirkel (welke de verblijfplaats moet aanduiden) op een andere plek dan op afbeelding 5 van het activiteitenplan (ons kenmerk: 04-817381). In het activiteitenplan staat dat de verblijfplaats achter een waterafvoer is aangetroffen. In het nader onderzoek wordt een andere locatie aangewezen, waar de verblijfplaats aanwezig aangetroffen zou moeten zijn. De aangeleverde documentatie is tegenstrijdig, als het gaat om de precieze locatie van de zomerverblijfplaats.

In de aanvraag van het omgevingsloket (ons kenmerk: 01-817381) wordt enkel een vergunning aangevraagd voor het verstoren van de gewone dwergvleermuis. Omdat in het activiteitenplan gesproken wordt over vernietigen van de zomerverblijfplaats, is gevraagd om verduidelijking en aanpassing van het verzoek. Daarop geeft u het volgende aan in de beantwoording van de vragen (ons kenmerk: 05-817381): "De vergunning wordt uitsluitend aangevraagd voor verstoring. Van vernietiging van de verblijfplaats achter de waterafvoer is geen sprake. De werkzaamheden dienen namelijk zodanig te worden uitgevoerd dat het object in de oorspronkelijke staat wordt hersteld. Dit houdt in dat geen wijzigingen aan de constructie van het monumentale pand zijn toegestaan en dat er daarom geen permanente inbouwvoorzieningen kunnen worden gerealiseerd". In de vragenbeantwoording geeft u aan dat er geen sprake is van vernietiging van de zomerverblijfplaats.

Volgens het onderzoeksrapport is een zomerverblijfplaats aanwezig in het plangebied, die ongeschikt is geworden door het net. In het onderzoeksrapport wordt geconcludeerd dat de binnenplaats ontoegankelijk is gemaakt voor vleermuizen, waardoor de zomerverblijfplaats verloren is gegaan. De overtreding heeft al plaatsgevonden. Volgens dit rapport (ons kenmerk: 03-817381) is er dus geen zomerverblijfplaats meer in het plangebied. Volgens het activiteitenplan zal de zomerverblijfplaats vernietigd en verstoord worden door de voorgenomen ingreep. Volgens het ingediende aanvraagformulier en de aanvullende gegevens blijft de zomerverblijfplaats behouden en worden de vleermuizen enkel verstoord door de werkzaamheden.

Werkwijze

In de beantwoording van de vragen (ons kenmerk: 05-817381) wordt beschreven dat de zomerverblijfplaats niet ongeschikt gemaakt wordt tijdens de werkzaamheden. Door verstoring op afstand, afkomstig van werkzaamheden op het binnenplein (zoals bouwverlichting en geluid), wordt verwacht dat eventueel aanwezige vleermuizen deze locatie zullen mijden of verlaten indien de verstoring als hinderlijk wordt ervaren.

Compensatie

Ter compensatie van de zomerverblijfplaats worden vier zwarte vleermuiskasten geplaatst van het type VK WS 01 van Vivara Pro of vergelijkbaar. De kasten worden uiterlijk 15 juni geplaatst binnen een straal van 50 meter vanaf de aangetroffen zomerverblijfplaats. De vier kasten worden aan het Stadhuis geplaatst, ten noorden van de aangetroffen zomerverblijfplaats. Drie van de vier kasten worden gericht op het zuidwesten. Eén kast wordt gericht op het noordwesten. De kasten worden minimaal op drie meter hoogte geplaatst. Er is relatief weinig verlichting aanwezig op de locatie, waar de vleermuiskasten geplaatst worden.

Onze reactie:

Op basis van de aangeleverde documentatie is het niet duidelijk of de zomerverblijfplaats verdwenen is, of dat de zomerverblijfplaats zal verdwijnen of dat de zomerverblijfplaats behouden kan blijven. De verschillende documenten spreken elkaar tegen. Het is niet duidelijk of de (mogelijk aanwezige) verblijfplaats zal worden verstoord door de aangevraagde ingreep. Het is daarom ook niet mogelijk om te beoordelen of er een vergunning nodig is voor het verstoren van de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Omdat de effecten van de werkzaamheden op de zomerverblijfplaats niet duidelijk zijn, is het ook onduidelijk of de compensatie voldoet.

Conclusie

U heeft niet duidelijk gemaakt of de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verstoord wordt door het uitvoeren van de ingreep. Omdat de effecten van de werkzaamheden op de zomerverblijfplaats onduidelijk zijn, is het ook onduidelijk of de voorgestelde compensatie

voldoet. Hierdoor kan niet beoordeeld worden of het uitvoeren van de ingreep inbreuk maakt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling van het provinciaal beleid

I. Beleidsnota Natuurwetgeving

Het soortenbeleid is geregeld in de Beleidsnota Natuurwetgeving: “Meer prioriteit voor Zeeuwse Biodiversiteit”. In de Beleidsnota Natuurwetgeving zijn over de gewone dwergvleermuis in relatie tot ruimtelijke ingrepen geen specifieke bepalingen opgenomen.

Vergunningaanvragen met betrekking tot de gewone dwergvleermuis worden daarom getoetst aan de wettelijke criteria. Deze toets heeft plaatsgevonden onder B2 van dit besluit.

II. Zeeuwse Omgevingsvisie

In de Zeeuwse omgevingsvisie staan de Zeeuwse ambities voor 2050 beschreven. In de Zeeuwse Omgevingsvisie is het behoud van cultureel erfgoed, zoals monumenten, als doelstelling opgenomen. Monumenten zijn beeldbepalende gebouwen in het Zeeuwse landschap zoals kerken, historische schuren, molens, vestingwerken en kunstwerken in de infrastructuur zoals de Zeelandbrug. Het stadhuis van Middelburg is een rijksmonument. Het doel van de ingreep is de restauratie van het stadhuis van Middelburg. Dit draagt bij aan het behouden van het cultureel erfgoed.

De voorgenomen ingreep is daarom niet in strijd met de Zeeuwse Omgevingsvisie.

C. Zienswijze

Wij hebben u in het kader van artikel 4:7 lid 1 van de Awb tot 28 mei 2026 in de gelegenheid gesteld om mondeling of schriftelijk uw zienswijze over het voorgenomen besluit bij ons naar voren te brengen.

U heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt om op 28 mei 2026 het aangepaste activiteitenplan in te dienen. Dit aangepaste activiteitenplan heeft het kenmerk: 06-817381. U heeft gevraagd om extra tijd om de zienswijze volledig in te dienen. Op 24 juni 2026 heeft u de volledige zienswijze ingediend waarbij het activiteitenplan opnieuw is aangepast. De definitieve zienswijze heeft het kenmerk: 07-817381. De zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het besluit.

Wij geven hieronder uw zienswijze (al dan niet samengevat) puntsgewijs weer. In de reactie vindt u onze beoordeling van de zienswijze.

Zienswijze – andere bevredigende oplossingen

In uw zienswijze geeft u de volgende onderbouwing voor de alternatievenafweging:

Alternatieve locatie

De werkzaamheden betreffen herstel van bouwdelen van dit specifieke rijksmonument (binnenplaats, gevelornamenten, balustrades, pinakels en waterspuwers). Deze bouwdelen maken onderdeel uit van het monument en kunnen niet worden verplaatst; uitvoering is uitsluitend op deze locatie mogelijk. Het niet uitvoeren van de werkzaamheden vormt evenmin een reëel alternatief, omdat het gebouw herstel nodig heeft om verdere bouwkundige achteruitgang te voorkomen en de cultuurhistorische waarden te behouden. De urgentie wordt bevestigd door de gemeente, zie bijlage B uit het definitieve activiteitenplan (ons kenmerk: 07-817381).

Alternatieve inrichting

Er is gekozen om de zomerverblijfplaats te behouden tijdens de renovatie. Op deze wijze wordt de impact van de renovatie op vleermuizen zo klein mogelijk gehouden. De bestaande bouwkundige constructie blijft behouden. De renovatiewerkzaamheden zorgen enkel voor tijdelijke verstoring door het vervangen van de regenpijp en renovatiewerkzaamheden op grotere afstand van de zomerverblijfplaats. Er zijn vier alternatieve vleermuiskasten geplaatst, die kunnen dienen als tijdelijk onderkomen voor tijdens de werkzaamheden.

Alternatieve periode

De versturende werkzaamheden ter plaatse van de zomerverblijfplaats worden gepland buiten de kwetsbare perioden (winterrust). Het verwijderen en terugplaatsen van de regenwaterafvoer vindt plaats in de periode half april tot half oktober, nadat een deskundige ecooloog heeft vastgesteld dat ter plaatse geen vleermuizen aanwezig zijn. Hiermee worden verstoring tijdens kwetsbare periodes en het doden van dieren voorkomen.

Alternatieve werkwijze

Een zorgvuldige, gefaseerde werkwijze onder ecologische begeleiding wordt toegepast. Versturende factoren (geluid, trillingen, licht en menselijke aanwezigheid) worden zoveel mogelijk beperkt door gerichte werkplanning en passende werkmethoden. In de gevels waar de werkzaamheden plaatsvinden zijn geen andere openingen geconstateerd die als mogelijke verblijfplaatsen kunnen dienen. Gezien de hoogte (ongeveer 30 meter) en de beperkte bereikbaarheid wordt de ingreep aan de afvoer uitgevoerd met een daarvoor geschikte methode, zodat de handeling kort en gecontroleerd kan plaatsvinden.

Reactie zienswijze – andere bevredigende oplossingen

In de oorspronkelijke aanvraag heeft u niet duidelijk gemaakt wat de effecten zijn van de voorgenomen ingreep op de aanwezige zomerverblijfplaats. Het was bovendien niet duidelijk of de zomerverblijfplaats nog aanwezig was in het plangebied. In uw zienswijze heeft u duidelijk gemaakt dat de zomerverblijfplaats op circa dertig meter hoogte nog steeds aanwezig is en dat de lage zomerverblijfplaats niet meer aanwezig is in het plangebied (de lage zomerverblijfplaats valt buiten de vergunningsaanvraag, zie paragraaf: 'zienswijze – gunstige staat van instandhouding'). Verder heeft u duidelijk gemaakt dat de voorgenomen ingreep enkel leidt tot verstoring van de aanwezige vleermuizen door het vervangen van de regenpijp. De zomerverblijfplaats zelf blijft behouden. Het is duidelijk dat alternatieve vormen van renovatie, zoals het dichtmaken van de zomerverblijfplaats, grotere negatieve effecten hebben op de zomerverblijfplaats. Dan voor de vorm waar nu voor gekozen is waarbij de verblijfplaats behouden kan blijven.

Conclusie:

U heeft duidelijk gemaakt waarom er geen andere alternatieve bevredigende oplossing is die geen of minder effect heeft op de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Zienswijze – wettelijk belang

In uw zienswijze geeft u de volgende onderbouwing voor het wettelijk belang:

De restauratie is noodzakelijk om de bouwkundige staat van het monumentale gebouw te behouden en verdere achteruitgang te voorkomen. Het gebouw heeft een belangrijke cultuurhistorische waarde en vervult een maatschappelijke functie (onderwijs, exposities, huwelijksceremonies en officiële ontvangsten).

Het aangebrachte gespannen net is uitdrukkelijk een tijdelijke maatregel tegen vallende brokstukken. Een anti-steenvaernet is een fijnmazig veiligheidsnet dat losse stenen, puin en gelijksoortig materiaal opvangt en de energie van een val dempt. Het vermindert het directe risico op neervallende delen, maar voorkomt niet de voortgaande verwerking en achteruitgang van natuursteen, voegwerk, hemelwaterafvoeren en ornamenten van het gebouw zelf. Anti-steenvaernetten zijn niet ontworpen om langdurig grote massa's te dragen; slijtage kan bovendien de opvangcapaciteit verminderen, waardoor zwaardere of grotere brokstukken alsnog gevaarlijk kunnen worden. Dit zorgt alsnog voor onveilige situaties. Het net biedt daarom geen volledige of permanente garantie op afsluiting en veiligheid en is geen duurzame vervanging voor structureel herstel. Zonder herstel verergert de schade en is de veiligheid op termijn juist niet duurzaam geborgd. Het wettelijk belang is daarmee breder dan alleen de openbare veiligheid: het betreft de wettelijke instandhoudingsplicht van het rijksmonument en het behoud van cultureel erfgoed. De gemeente bevestigt deze instandhoudingsplicht en de urgentie in haar brief, zie bijlage B uit het definitieve activiteitenplan (ons kenmerk: 07-817381).

Reactie zienswijze – wettelijk belang

In de oorspronkelijke aanvraag heeft u aangegeven dat de renovatie nodig is vanwege de veiligheid van het stadhuis vanwege vallende stenen. Er zijn netten gespannen om de vallende brokstenen op te vangen. Echter, in de oorspronkelijke aanvraag was niet duidelijk waarom de veiligheidsrisico's voldoende zijn weggenomen met het plaatsen van het veiligheidsnet. In uw zienswijze onderbouwt u waarom de veiligheidsnetten geen duurzame oplossing is om de veiligheid te waarborgen. De anti-steenvalnetten of veiligheidsnetten zijn niet ontworpen om langdurig grote massa's te dragen. Bij uitstel van de renovatie zal meer en meer stenen loskomen en naar beneden vallen. Op termijn zal deze hoeveelheid stenen te veel worden voor het veiligheidsnet. Daarnaast zal het veiligheidsnet slijten en op termijn minder stevig zijn. Structureel herstel van buitengevels van het stadhuis is wel een duurzame oplossing om de veiligheid rondom het stadhuis te borgen.

Conclusie:

U heeft duidelijk gemaakt waarom de voorgenomen ingreep noodzakelijk is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Zienswijze – gunstige staat van instandhouding

In uw zienswijze geeft u de volgende onderbouwing voor gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis:

Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De soort komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Landelijk wordt de staat van instandhouding in zijn algemeenheid als gunstig beoordeeld. Ondanks deze gunstige landelijke staat kunnen lokale ingrepen, zoals verlies van verblijfplaatsen of verstoring van essentiële foerageergebieden en vliegroutes, een negatief effect hebben op de lokale populatie. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient daarom te worden beoordeeld of de functionaliteit van het leefgebied behouden blijft.

Verblijfplaats in plangebied

In de zienswijze is verduidelijkt dat er twee zomerverblijfplaatsen zijn aangetroffen tijdens het nader onderzoek. Eén zomerverblijfplaats is vastgesteld op circa 30 meter hoogte. De andere zomerverblijfplaats is vastgesteld onder het veiligheidsnet van circa 10 meter hoogte. In de onderstaande paragrafen wordt een beschrijving gegeven van beide zomerverblijfplaatsen.

Zomerverblijfplaats 30 meter

De vergunning wordt aangevraagd voor de zomerverblijfplaats welke is aangetroffen op circa 30 meter. Deze zomerverblijfplaats bevindt zich in een spleet achter een regenpijp. Tijdens het nader onderzoek is vastgesteld dat het gaat om circa 10 tot 25 individuen, zie bijlage 2.

Zomerverblijfplaats 10 meter

Tijdens het veldbezoek op 22 augustus 2024 is de zomerverblijfplaats met 10 tot 25 individuen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld op de binnenplaats onder het net van 10 meter hoogte. De locatie van de precieze verblijfplaats is onbekend. Tijdens dit veldbezoek is geconstateerd dat er een net hangt over de binnenplaats. Door dit net waren de vleermuizen opgesloten en konden de vleermuizen niet weg. Tijdens het veldbezoek op 9 september 2024 is gebruik van de verblijfplaats niet meer vastgesteld. Over de periode half augustus tot en met september 2024 werden tijdens de bezoeken regelmatig dode vleermuizen aangetroffen. In totaal zijn zeker 15 vleermuizen dode vleermuis waargenomen. Navraag bij het aanwezige personeel bevestigt dat er meerdere malen dode vleermuizen zijn gesignaleerd. Tijdens het veldbezoek op 5 juni 2025 is geconstateerd dat het gebouw voor de helft is bedekt met gaas en netten. Er zijn geen waarnemingen gedaan die wijzen op een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is het stadhuis. Deze zomerverblijfplaats op 10 meter hoogte is verdwenen door het plaatsen van het net. Inmiddels is de houten toegangsplaat boven de poort weggehaald, waardoor de toegang tot deze zomerverblijfplaats is hersteld. Echter, de zomerverblijfplaats is daarna niet meer in gebruik genomen door vleermuizen. Omdat deze zomerverblijfplaats niet meer is aangetroffen, valt deze zomerverblijfplaats buiten deze vergunningsprocedure. Zie de paragraaf 'vastgestelde

functies' op pagina 9 van het definitieve activiteitenplan (ons kenmerk: 07-817381) voor meer informatie over de 'lage' zomerverblijfplaats.

Werkwijze

De vergunning wordt aangevraagd voor het verstoren van de gewone dwergvleermuizen van de aangetroffen zomerverblijfplaats op circa 30 meter hoogte. De werkzaamheden bestaan uit het vervangen van de regenpijp en restauratiewerkzaamheden op afstand van de invliegopening. Deze werkzaamheid kan leiden tot verstoring van de aanwezige zomerverblijfplaats. Door het behouden van de zomerverblijfplaats wordt de impact van de voorgenomen activiteit beperkt voor de gewone dwergvleermuis (voorschrift 10). Bij het uitvoeren van de restauratiewerkzaamheden wordt ten minste 10 centimeter afstand gehouden vanaf de invliegopening (voorschrift 10). Op deze manier wordt de invliegopening behouden. Het vervangen van de regenpijp heeft geen effect op de invliegopening en kan dichter dan 10 centimeter bij de invliegopening uitgevoerd worden, indien nodig.

De verstorende werkzaamheden worden gepland buiten de kwetsbare periode voor de gewone dwergvleermuis (voorschrift 11). De kwetsbare periode voor de gewone dwergvleermuis is de winterperiode welke loopt vanaf half oktober tot en met half april.

Er wordt gekozen om de zomerverblijfplaats niet ongeschikt te maken. Het ongeschikt maken van de zomerverblijfplaats levert meer verstoring op voor de aanwezige vleermuizen, dan het enkel vervangen van de regenpijp.

Tijdelijke compensatie

Voorafgaand de verstorende werkzaamheden wordt tijdelijke compensatie aangeboden (voorschrift 7, 8 en 9). Deze tijdelijke compensatie wordt gerealiseerd als uitwijkplaats voor de zomerverblijfplaats tijdens de verstorende werkzaamheden. Hiermee wordt voldaan aan de gewenningsperiode van drie maanden en kunnen de werkzaamheden aanvangen vanaf 15 september 2026. De tijdelijke compensatie wordt uiterlijk voor 15 juni 2026 gerealiseerd. Er worden vier vleermuiskasten geplaatst van het type 'VK WS 01' van Vivara Pro of vergelijkbaar. De vier voorzieningen worden op circa 35 meter geplaatst.

Cumulatieve effecten

In de nabijheid van het projectgebied zijn geen andere projecten bekend. Cumulatieve effecten van verschillende projecten zijn daarom op dit moment niet voorzien.

Reactie zienswijze – gunstige staat van instandhouding

In de oorspronkelijke aanvraag was niet duidelijk gemaakt wat de precieze effecten zijn van de voorgenomen ingreep op de zomerverblijfplaats. Het was niet duidelijk of de betreffende zomerverblijfplaats verdwenen is, of dat de zomerverblijfplaats zal verdwijnen of dat de zomerverblijfplaats behouden kan blijven. In de zienswijze heeft u duidelijk gemaakt dat er sprake is van twee verblijfplaatsen. Namelijk een zomerverblijfplaats op 30 meter hoogte en een zomerverblijfplaats van 10 meter hoogte.

De zomerverblijfplaats op 10 meter hoogte is inmiddels verdwenen door het plaatsen van een net en het afsluiten van eventuele invliegroutes. Dit valt buiten de vergunningsaanvraag, omdat de zomerverblijfplaats niet meer aanwezig is.

De vergunning wordt aangevraagd voor het verstoren van de zomerverblijfplaats op 30 meter hoogte. Er is gekozen om de zomerverblijfplaats op 30 meter hoogte te behouden. De vergunning wordt enkel aangevraagd voor het verstoren van de zomerverblijfplaats. De verstoring is minimaal en ziet enkel op het vervangen van de regenpijp. Het vervangen van de regenpijp wordt uitgevoerd buiten de meest kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, namelijk buiten de winterslaapperiode. Om te voorzien in uitwijkmogelijkheden voor de gewone dwergvleermuis, zijn vier alternatieve vleermuisvoorzieningen aangebracht in de directe omgeving van het plangebied.

Conclusie

Gelet op bovenstaande is voldoende aannemelijk gemaakt dat de ingreep geen afbreuk doet aan het streven de populatie van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

D. Conclusies

U heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en dat de ingreep nodig is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Daarnaast heeft u voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven van de populatie van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Het verlenen van de vergunning levert evenmin strijdigheid op met het provinciaal beleid.

Wij zijn daarom van oordeel dat de vergunning onder oplegging van voorschriften (onderdeel 1) kan worden verleend.

Bijlage 1 – Van toepassing zijnde artikelen uit stelsel Omgevingswet

Ob = Omgevingsbesluit

Ow = Omgevingswet

Bal = Besluit activiteiten leefomgeving

Bkl = Besluit kwaliteit leefomgeving

Artikelen	Omschrijving
Artikel 1.3 Ow	Doel van de Omgevingswet.
Artikel 5.1 lid 2 Ow	Vergunningsplicht voor een flora- en fauna-activiteit.
Artikel 18.10, lid 1 en 4 Ow	Bevoegdheid van de Provincie om een omgevingsvergunning in te trekken.
Artikel 11.46 Bal	Vergunningsplichtige activiteiten bij Habitatrichtlijnsoorten.
Artikel 11.47 lid 1 Bal	Vergunningsplichtige activiteiten over het bezitten van Habitatrichtlijnsoorten.
Artikel 8.74k lid 1 Bkl	Beoordelingsregels bij een flora- en fauna-activiteit voor Habitatrichtlijnsoorten.
Artikel 11.6 Bal	Bevat regels over de specifieke zorgplicht bij Natura 2000-gebieden.
Artikel 11.27 Bal	Bevat regels over de specifieke zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten.

Bijlage 2 – Luchtfoto's van het plangebied, locatie van de zomerverblijfplaats en locaties van de vleermuiskasten

Figuur 1: In deze figuur is het plangebied weergegeven met een gele omlijning. Het plangebied betreft het stadhuis van Middelburg.

Figuur 2: In deze figuur wordt de locatie van de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis weergegeven.

Figuur 3: In deze figuur wordt de locatie van de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis weergegeven, binnen de rode cirkel.

Figuur 4: In rood omcirkeld de vier aangewezen locaties voor de tijdelijke vleermuiskasten.

Bijlage 3 – Invulformulier logboek

Werk de volgende punten uit in de ecologische beoordeling:

- Een onderbouwing (met foto's) van de in bijlage 4 genoemde eisen voor de gerealiseerde definitieve alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis (voorschrift 7 en 8).

Stuur het logboek twee dagen nadat de benodigde werkzaamheden zijn afgerond naar RUD-zeeland via handhaving.groen@rud-zeeland.nl. Onder vermelding van het zaaknummer van de vergunning.

Zaaknummer: 817381			
Nr. voorschrift	Datum & ecologisch deskundige/waarnemer	Wijze van invulling/afwijking voorschrift	Paraaf werkverantwoordelijke

Bijlage 4 – Eisen voor tijdelijke en definitieve voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis

(bron: [Kennisdocument gewone dwergvleermuis](#))

Locatie:

- **Afstand:** plaats de alternatieve voorziening binnen 200 meter van de oorspronkelijke locatie;
- **Microklimaten:** cluster de alternatieve voorzieningen zo dat er verschillende microklimaten worden aangeboden. Dek ten minste drie verschillende kompasrichtingen;
- **Hoogte:** bied de alternatieve voorziening op een vergelijkbare hoogte aan als de oorspronkelijke verblijfplaats. Als dit niet mogelijk is moet bij laagbouw de voorziening zo dicht mogelijk bij de dakrand worden aangeboden. Hang daarbij de bovenkant van de vleermuisvoorziening op minder dan één meter van de dakrand. Dit geldt niet voor een plat dak in verband met predatoren. De richtlijn is een hoogte van minimaal vier meter boven de grond en twee meter onder het dak van een schuur;
- **Onbereikbaar voor predatoren:** plaats de alternatieve voorziening zo dat predatoren deze niet kunnen bereiken;
- **Vrij van verstoring:** de alternatieve voorziening is vrij van verstoring, veroorzaakt door bijvoorbeeld werkzaamheden of het vaak langslopen van mensen;
- **In relatie tot andere gebruiksfuncties:** nieuwe locaties worden altijd afgestemd op de andere functies die het gebied tot een geschikt gebied maken voor de vleermuis. Denk daarbij aan de verschillende verblijfplaatsfuncties, vliegroutes, foerageergebied, en eventuele waterpartijen die als drinkplaats en voedselbon gebruikt kunnen worden.

Afmetingen en eigenschappen:

- **Afmetingen:** de alternatieve verblijfplaatsen voldoen aan de afmetingen:
 - Voor tijdelijke vervanging:
 - Breedte: 15 centimeter;
 - Hoogte: 30 centimeter;
 - Diepte: 2 centimeter (1 laag);
 - Diepte: 1,5 centimeter per laag (> 1 laag);
 - Voor permanente vervanging:
 - Breedte: 15 centimeter;
 - Hoogte: 80 centimeter;
 - Diepte: 2 centimeter (1 laag);
 - Diepte: 1,5 centimeter per laag (> 1 laag);
- **Materiaal:** het materiaal van de alternatieve voorziening is geschikt en voldoende duurzaam zijn;
- **Binnenruimte:** de binnenruimte beschikt over ruw en ademend materiaal waaraan vleermuizen zich kunnen vastgrijpen. Bovendien bevat de binnenruimte spleten of kieren waarin de vleermuizen kunnen wegkruipen;
- **Tochtvrij:** de binnenruimte van de alternatieve voorziening is tocht- en kiervrij. Essentieel is dat de verblijfplaats tochtvrij is in verband met de temperatuurregulatie en het voorkomen van uitdroging in de winter;
- **Passende invliegopening:** de invliegopening van de alternatieve voorziening is passend voor de gewone dwergvleermuis;
- **Omgeving invliegopening:** de invliegopening van de alternatieve voorziening is niet verlicht en is vrij van obstakels. Er moet bijvoorbeeld rekening gehouden worden met de plaatsing ten opzichte van deuren en ramen om te voorkomen dat vleermuizen in gebouwen terecht komen;
- **Vindbaarheid verblijfplaats:** bij inbouwvoorzieningen is het belangrijk dat de plek akoestisch opvalt voor vleermuizen. Dit kan door de ingang van de aangeboden voorziening wat betreft reliëf te laten afsteken ten opzichte van de gevel (iets naar buiten of iets naar binnen geplaatst);
- **Reliëf invliegopening:** bij gebruik van meerdere voorzieningen moet het reliëf bij de ingangen vergelijkbaar zijn, zodat de vleermuizen leren dat deze structuur samenhangt met een mogelijke verblijfplek.